

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж рр 176/21
8.12.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судије Весне Станковић, председника већа, Сање Агатоновић и Данице Косовац, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., ..., чији је пуномоћник Немања Кузовић, адвокат из Београда, Владетина 1/24, против тужене Републике Србије – Привредни суд у Београду, Масарикова 2, чији је законски заступник Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, Косовска 31, ради накнаде штете, одлучујући о жалби тужене изјављеној против пресуде Основног суда у Младеновцу – Судске јединице у Сопоту П рр1 – 31/20 од 21.6.2021. године, у седници већа одржаној дана 8.12.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Младеновцу – Судска јединица у Сопоту П рр1 – 31/20 од 21.6.2021. године у првом ставу изреке пресуде, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужена Република Србија – Привредни суд у Београду да тужилји АА из ... на име накнаде имовинске штете због повреде права на суђење у разумном року исплати износ од 714.283,95 динара са законском затезном каматом од 14.10.2019. године до исплате.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима парничног поступка садржано у другом ставу изреке пресуде Основног суда у Младеновцу – Судске јединице у Сопоту П рр1 – 31/20 од 21.6.2021. године, тако што се обавезује тужилја АА из ... да туженој Републици Србији – Привредни суд у Београду на име трошкова парничног поступка исплати износ од 27.000,00 динара у року од 15 дана од пријема ове пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилја АА из Барајева да туженој Републици Србији – Привредни суд у Београду на име трошкова другостепеног поступка исплати износ од 18.000,00 динара у року од 15 дана од дана пријема ове пресуде.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужиље за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Младеновцу – Судска јединица у Сопоту П рр1 – 31/20 од 21.6.2021. године, првим ставом изреке усвојен је тужбени захтев па је обавезана тужена да тужиљи на име накнаде имовинске штете због повреде права на суђење у разумном року исплати износ од 714.283,95 динара са законском затезном каматом од 14.10.2019. године до исплате. Другим ставом изреке обавезана је тужена да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 88.500,00 динара са законском затезном каматом од извршности, па до исплате.

Благовремено изјављеном жалбом тужена је првостепену пресуду добијала из свих разлога прописаних чланом 373 став 1 ЗПП, (“Службени гласник РС” бр. 72/11...18/20), а трошкове другостепеног поступка опредељено је тражила.

Тужиља је доставила одговор на изјављену жалбу тужене. Трошкове другостепеног поступка је опредељено тражила.

Испитујући правилност ожалбене пресуде сагласно овлашћењима предвиђеним чланом 386 ЗПП-а, Апелациони суд у Београду је оценио да жалба тужене основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП-а, на које овај суд, као другостепени суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужиљи је решењем Привредног суда у Београду 5 Р4-Ст 920/18 од 18.6.2018. године утврђена повреда права на суђење у разумном року у стечајном поступку отвореним над стечајним дужником – њеним послодавцем “Индустријом котрљајућих лежајева” (ИКЛ) а.д. решењем истог суда Ст 4155/2010 од 21.10.2010. године. Према листи признатих и оспорених потраживања тужиљи је у стечајном поступку признато потраживање у трећем исплатном реду због неисплаћених зарада у укупном износу од 714.283,95 динара, од чега јој ништа није исплаћено. Стечајни поступак је у време донетог решења, којим је утврђена повреда права на суђење у разумном року, трајао 7 година и 10 месеци, сада већ 9 година. Према потврди АПР од 18.2.2021. године стечајни дужник – “Индустрија котрљајућих лежајева “ решењем број IV – Фи 10473/02 од 4.10.2002. године организовано је као “Индустрија котрљајућих лежајева “ а.д. Београд, а истим решењем као оснивачи уписани су Капитал без права управљања пренет Акцијском фонду, Акцијски капитал и Акцијски капитал без права управљања пренет на Фонд ПИО. Предметно предузеће приватизовано је дана 15.11.2001. године са 100% приватног капитала, а до тада је по структури било са већинским друштвеним капиталом, што је потврђеном извештајем Министарства привреде од 26.12.2019. године и извештајем Централног регистра јединствене евиденције акционара. Према решењу Владе Републике Србије од 7.2.2002.

године суспендовани су сви органи предузећа (“ИКЛ”) образован је одбор који ће обављати функцију суспендованих органа управљања и опредељен је вршилац дужности директора који ће обављати функцију суспендованих органа пословања и исти је задржао управљање све до 1.1.2010. године, на основу Уредбе о престанку важења Уредбе обавезне производње одређених производа и пружању услуга и условима давања на привремено коришћење средства предузећа.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања и околности да је тужила након правноснажности решења Привредног суда у Београду Р4 – Ст 920/2018 од 18.6.2018. године којим је утврђена повреда права истог на суђење у разумном року сходно члану 31 став 1 Закона о заштити права на суђење у разумном року тужбу благовремено поднела, првостепени суд је применом члана 4 Закона о заштити права на суђење у разумном року у вези са чланом 155 Закона о облигационим односима који регулише правни институт накнаде штете и чланом 172 Закона о облигационим односима који прописује одговорност правног лица за штету насталу на страни трећег лица у вршењу или у вези са вршењем функције његовог органа и члана 31 став 3 Закона о заштити права на суђење у разумном року оценио да постоји објективна одговорност тужене Републике Србије због неправилног и незаконитог рада њеног органа – Привредног суда у Београду, пошто је иста и после приватизације Предузећа “ИКЛ” (дана 15.11.2001. године) задржала управљање и фактичку контролу све до 1.1.2010. године из ког периода потиче спорно потраживање. Закључио је да постоји узрочна веза са штетом коју је тужила претрпела у виду измакле користи због повреде права на суђење у разумном року, јер иста није наплатила зараде из радног односа по правноснажној и извршној пресуди. Првостепени суд је закључио да је тужена Република Србија без обзира на приватизацију Предузећа “ИКЛ”, у периоду од 7.2.2002. године до 1.1.2010. године остваривала фактичку контролу над радом предузећа и управних органа, чиме је задржала управљање над предузећем све од 1.1.2010. године, тако да Предузеће “ИКЛ” није било довољно институционално независно од државе, из ког периода потичу спорна потраживања, односно немогућност да тужила своју тражбину наплати у стечајном поступку, па је услед дуготрајног трајања стечајног поступка од девет година тужили повређено право на мирно уживање имовине, те је тужена дужна да истој исплати накнаду имовинске штете у висини потраживања признатог у стечајном поступку, а по основу неисплаћених зарада.

Чињенично стање утврђено је потпуно и поуздано правилном оценом изведених доказа у смислу члана 8 Закона о парничном поступку. Међутим, оваква одлука првостепеног суда не може се прихватити као правилна, будући да је првостепени суд на правилно и потпуно утврђено чињенично стање погрешно применио материјално право када је нашао да је тужбени захтев тужиле основан.

Према одредбама материјалног права садржаног у члановима 32 став 1, 35 став 2 и 58 став 1 Устава Републике Србије и члана 6 став 1 Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода, као и чланова 31 и 32 Закона о заштити права на суђење у разумном року, тужена Република Србија одговора за материјалну штету насталу због потпуног или делимичног неизвршења правноснажних и извршних судских одлука, односно у стечају утврђених потраживања запослених из радног односа која су без њихове кривице остала неизвршена и у поступку стечаја вођеном над стечајним дужником са већинским друштвеним или државним капиталом уз услов

да је претходно утврђена повреда права на суђење у разумном року (закључак ВКС од 2.11.2018.године).

Одредбом члана 31 Закона о заштити права на суђење у разумном року (“Службени гласник РС”, бр. 40/15 – ступио на снагу 1.1.2016. године), прописано је да странка може да поднесе тужбу против Републике Србије за накнаду имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року у року од годину дана од када је стекла право на правично задовољење (став 1), а да суд поред одредаба закона којим се уређују облигациони односи примењује мерила за оцену трајања за суђење у разумном року (став 2), да је одговорност Републике Србије за имовинску штету изазвану повредом права на суђење у разумном року објективна (став 3).

Првостепени суд је утврдио да се у конкретном случају ради о предузећу над којим је држава задржала управљање и након приватизације, чиме “ИКЈ” није уживао довољно институционалну и пословну независност од тужене државе Републике Србије, из којих разлога је тужена дужна да тужиљи накнади штету насталу кршењем правила суђења у разумном року. Тужиља потражује накнаду имовинске штете због повреде права на суђење у разумном року – у поступку стечаја над Предузећем “ИКЈ” у односу на које тужиља има доспело потраживање које није остварила. Са друге стране у току поступка је утврђено да је држава имала контролу над управљањем и пословањем Предузећа “ИКЈ” до 1.1.2010. године, а да је поступак стечаја над Предузећем “ИКЈ” отворен дана 22.10.2010. године, након приватизације предметног предузећа (извршене 15.11.2001. године) и након престанка утицаја државе Републике Србије на управљање и пословање истог. Од наведене чињенице зависи и основаност захтева тужиље, будући да Република Србија одговора само за имовинску штету насталу због потпуног или делимичног неизвршења правноснажних и извршних судских одлука, односно у стечају утврђених потраживања запослених из радног односа која су без њихове кривице остала неизвршена у поступку стечаја вођеним над стечајним дужником са већинским друштвеним или државним капиталом, уз услов да је претходно утврђена повреда права на суђење у разумном року. Из наведеног следи да нема узрочно – последичне везе између радње тужене и настале штете. Следом наведеног имајући у виду да потраживање тужиље из радног односа према опису признатог потраживања у стечајном поступку представља зараде тужиље из периода након приватизације Предузећа “Индустрија котрљајућих лежајева” а.д. Београд приватизованог 15.11.2001. године са 100% приватног капитала, неоснован је тужбени захтев за исплату тужиљи накнаде имовинске штете због повреде права на суђење у разумном року.

Из ових разлога, Апелациони суд у Београду је усвојио жалбу тужене, па је на основу члана 394 став 1 тачка 4 у вези са чланом 387 став 1 тачка 5 Закона о парничном поступку ожалбену пресуду преиначио и одлучио као у првом ставу изреке ове пресуде.

Преиначењем одлуке о главној ствари, сходно члану 165 став 2 у вези са чланом 401 тачка 3, чланом 153, чланом 154, чланом 162 и чланом 163 став 1 и 2 Закона о парничном поступку, преиначена је и одлука о трошковима првостепеног поступка садржана у другом ставу изреке побијане пресуде, тако што је обавезана тужиља да туженој накнади трошкове поступка за заступање од стране Државног правобранилаштва и то за састав одговора на тужбу у износу од 9.000,00 динара и за

састав жалбе од 17.6.2020. године у износу од 18.000,00 динара, укупно 27.000,00 динара према важећој Адвокатској тарифи, те је донета одлука садржана у другом ставу изреке.

Како је тужена успела са жалбом, сагласно члану 165 став 2 у вези са чланом 153, 154 и 163 Закона о парничном поступку тужила је обавезана да туженој накнади трошкове другостепеног поступка за састав жалбе у износу од од 18.000,00 динара према важећој Адвокатској тарифи, те је донета одлука садржана у трећем ставу изреке.

Како издатак тужиле настао сачињавањем одговора на жалбу сагласно члану 154 став 1 Закона о парничном поступку не представља нужни издатак, то је њен захтев за накнаду трошкова другостепеног поступка одбијен као неоснован одлуком садржаном у четвртом ставу изреке.

Председник већа-судија
Весна Станковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић